

uiteraard meteen ook de uitdaging te gaan nadenken over de vraag of Prousts waarheid werkelijk een andere is dan die van de filosoof.

Leen VERHEYEN (Borgerhout)

HET EVANGELIE VAN DE LIEFDE

Augustinus, *Geef mij te drinken. Verhandelingen 1-23 over het Johannesevangelie*. Eindhoven, Damon, 2010, 478 p., ISBN 9789055739745, €49.90

Augustinus, *Brood om van de leven. Verhandelingen 24-54 over het Johannesevangelie*. Eindhoven, Damon, 2017, 487 p., ISBN 9789463401012, €49.90

Augustinus, *De laatste visvangst. Verhandelingen 55-124 over het Johannesevangelie*. Eindhoven, Damon, 2021, 499 p., ISBN 9789463403078, €39.90

In 1989 richtten de Nederlandse Augustijnen het Augustijns Instituut (augustijnsinstituut.nl) op met de bedoeling de spiritualiteit van deze kerkvader prominent voor het voetlicht te brengen. Eén activiteit bestaat erin om zijn verzameld werk in vertaling bij Damon uit te geven in een speciale, prestigieuze reeks. Reeds meer dan 30 titels verschenen intussen.

Er verschenen veel preken en verhandelingen van Augustinus over teksten uit het Oude en vooral het Nieuwe Testament. Zo werden de preken over het Johannesevangelie uitgebracht onder de titel ‘*De weg komt naar u toe*’. Hier zijn de verhandelingen over teksten uit het evangelie van de liefde aan de orde, honderdvierentwintig in totaal. Door dat aantal te vergelijken met de andere preken en verhandelingen mogen we gerust besluiten dat Johannes het favoriete evangelie is van Augustinus.

De verhandelingen zijn waarschijnlijk zo goed als allemaal als preek gebruikt. Toch toont zich een belangrijk verschil. De verhandelingen zijn meer dan dubbel zo lang dan de preken. Ze behandelen de perikopen ook niet als geheel, zoals de preken, maar volgen eerder een vers-voor-vers exegese.

Deze werkwijze typeert Augustinus’ exegese. Het lijkt meer op wat tegenwoordig *close reading* heet dan op de totaalinterpretatie van een heel evangelie of een welbepaalde parabel. Soms blijft hij uitvoerig stilstaan bij wat voor sommigen een onbelangrijk detail kan heten. Blijkt er dan meestal toch wel degelijk een afpaalbare en theologisch relevante betekenis achter te zitten. Ook

zal Augustinus zorgvuldig meerdere interpretaties tegenover elkaar afwegen. Dat doet hij doorgaans zonder de auteurs van die interpretaties te vermelden. In een tijd waarin er nog niet zoiets bestond als juridisch verankerde intellectuele eigendom, kon dat nog.

De teksten werden ingeleid, vertaald en van aantekeningen voorzien door classicus Hans Teven en theoloog Hans van Reisen. De volumes zijn allemaal in hardcover, de *Belijdenissen* verscheen ook in paperback.

Erik MEGANCK (Herbeumont)